

ምነው ጎንደር! የእናት ጡት ነካሽ መሸሸግያ ሆነች ?

ታሪክ እንደሚያስተምረን ትግራይና ጎንደር ዘመናትን ያስቆጠረ እጅግ የተቆራኙ የጋራ ተግባራትና እሴቶች ያላቸው ዘመን የማይሸረው የታሪክ፣ የባህል የአብሮነት ተምሳሌት ህዝቦች መሆናቸው በኢትዮጵያ ታሪክ ውስጥ መቼም ቢሆን የማይረሳ ነው።

ለአስረጅነት ያህል ከብዙ በጥቂቱ ጎንደር በጎንደርነቷ እንድትቀጥልና አሁን የምንኮራባቸው የነገሰታት ግንቦችና ካስትሎች ሌሎች የታሪክ መስሕቦች መታቀብና ህልውና የትግራይ ህዝብ አሻራ ያረፈባቸው ናቸው። በዘመነ መሳፍንት የእቴጌ ምንትዋብ ልጅ የሆኑትን አፄ ኢዮአስ በጎንደር ለመንገስ በተነሱበት ወቅት በወቅቱ የነበሩት መሳፍንት የአሮሞ ዝርያ አሉብህ ብለው ንግስናቸውን በነፈጉት ወቅት ጎንደር በእርስ በርስ ሽኩቻ ስትታመስ ማየቱ ያላማራቸው መልከመልካሙ ንጉስ/ራስ ሚካኤል ስሉል ከትግራይ ተነስተው የተከዘን ወንዝ ሙላት ሳይበግራቸው ጎንደር በመግባት በማረጋጋት መንገስ የሚገባቸውን አፄ እዮአስን በትረ ስልጣኑን እንዲረከቡ አደረጉ። ጎንደር የሰላም አየር ተነፈሰች። ከእርስ በርስ ጦርነት ተላቃ የሀበሻ ርእሰ ከተማ ሁና ቀጠለች። በተጨማሪም በተረጋጋው የተረጋገጠ ስለመሆኑን አያቶችና ቅደመ አያቶችን ሐቀኛ የታሪክ ፀሃፍትን መጠየቅ ይቻላል። የትግራይ ውለታ ለጎንደርና ህዝቦች መረጋጋት ይህ ብቻ አይደለም።

በአፄ ዮሃንስ ፬ኛ ንጉስ ነገስት ዘ ኢትዮጵያ ወቅት የድርቡሽ መሃዲስት ጦር በአገራችን ላይ ወረራ በፈፀመበት ወቅት ክርስቲያኖችን በግድ ሃይማኖታቸውን እንዲቀይሩ በማድረግ፤ የማይለውጡትን በሰይፍ አንገታቸውን ሲቀላ የቆሰ ሚስት ስትደፈር አብያተ ክርስቲያናት በእሳት ሲያጋይ ግስጋሴው ደምብያን አልፎ ወይም ተሻግሮ ጎንደር በደረሰበት ወቅት የጎጃምና የቤንሠድር ንጉስ የነበሩት ንጉስ ተክለሃይማኖትን ከድርቡሽ መሃዲስቶች ጋር ጦርነት ገጥመው በመሸነፋቸው በወቅቱ የሸዋ ንጉስ ሚኒሊክም ይህንን ጠላት እንዲመክቱ ትእዛዝ ቢተላለፍባቸውም አፋፍ ላይ ቁመው የጎንደርን መወረር ይመለከቱ ነበር።

ታዲያ ይህንን ጉዳይ ያላማራቸው በአፄ ዮሃንስ ፬ኛ ንጉስ ነገስት ዘ ኢትዮጵያ የቱርክን የግብፅንና የጣልያንን ወራሪዎች አንገት መቅላት የለመዱትን ጎራዴዎቻቸው ስለውና ጦራቸውን በመሰበቅ ከሐማሴን ኤርትራ የራስ አሉላ ሰራዊትና በትግራይ ውስጥ የነበረውን ሰራዊት በማስተባበር እንደቀድሞዎቹ የተከዘን የውሃ ሙላት ፡ረሐብና ወባ ሳይበግራቸው በእግር ተጉዘው ጎንደር ላይ ደርሰው የተለመደው ጀግንነት ስራቸውን ማወራረድ ጀመሩ። የድርቡሽ መሃዲስት ተሸንፎ የሱዳን ድንበር ተሻግሮ እንደሩማን አድርሰው ጎንደርን ከወራሪዎች ህዝብም ሃይማኖቱ ሳይለውጥ ከነክብሩ እስከ አሁን ድረስ በኩራት የምንመካባቸው ግንቦችና ካስትሎች ከነክብሮቻቸው እንዲቆዩና በዩኔስኮ ተመዝግበው የዓለም ቅርስ እንዲሆኑ አስችለዋል።

ከድል በኋላም አፄ ዮሃንስ ፬ኛ ንጉስ ነገስት ዘ ኢትዮጵያ በመተማ ከማን እንደተተኮሰ ባልታወቀ ጥይት ተመቱ ። ይህንን ክፉ አጋጣሚ በኢትዮጵያ ጀግኖች አርበኞች ክፉኛ መደናገጥ ፈጠረ። ድሮ ንጉስና የንብ አውራ ከተጎዱ ሰራዊቱ ይበታተን ስለነበር የኢትዮጵያ ሰራዊትም ተበታተነ ። ይህንን አጋጣሚ የፈጠረለት ጠላትም ከሱዳን ተመልሶ መተማ በመዝለቅ የአፄ ዮሃንስ ፬ኛ ንጉስ ነገስት ዘ ኢትዮጵያ አንገታቸውን ተቆረጠ። የአፄ ዮሃንስ ንጉስ ነገስት ደም ከንቱ አልቀረም ጎንደር ነፃ ወጣች ፡ ደማቸውም ፀበል ሆኖ ቀረ። የጎንደር ህዝብም መተማ ዮሃንስ ብሎ ሰየመው ።

የትግራይ ህዝብና የጎንደር ህዝብ የጠበቀ ግንኙነቱ እስከዚህ ድረስ ነው። የትግራይ ህዝብ ለጎንደርና አካባቢ ባለው ስታኒ
ነው። ሰፊው የጎንደርና አካባቢ ህዝብ ሆይ! በስምህ ለመነገድ ጥረት የሚያደርጉትን የሻዕብያ የዓረብ ደላላ ተላላኪዎችና
ባንዳዎች በውል ልታጤነው ይገባል። እነዚህ ሃይሎች በመውደቅ ላይ ያለውን የዓረብ ደላላው የኤርትራ መንግስት ትንፋሽ
ለመስጠትና ከወደቀበት አዘቅት ለማውጣት ደፋ ቀና የሚሉትን ኢትዮጵያውያን ባንዳዎችና በውጭ ፍርፋሪ ልቡን
ያበጠውን የሰለጠነ ባንዳ ግንቦት-7 በጎንደር ህዝብና አካባቢ ለመነገድ ደፋ ቀና ካሉ ሰነባብተዋል። አንዴ ሃይማኖትን
ሸፋን በማድረግ በዋልድባ ገዳም፤ ሌላው በቅማንት ማሕበረሰብ አሁን ደግሞ በወልቃይትና ፀገዴ ማንነት ዙርያ ሸፋን
በማድረግ ስውር የፖለቲካ ደባ ለመፈፀም እንደሸፋን የሚጠቀሙበት የከሰረ ስትራቴጂ መሆኑን መገንዘብ ይገባል።

እነዚህ ሃይሎች በግልፅ ከታዩ ከህገ-መንግስት ውጭ በመንቀሳቀስ የሚገኙ ፌደራላዊ ስርዓታችንን በሃይል ለመናድ የሚተጉ
የቀድሞ ስርዓት ናፋቂዎችና ህዝባዊ መሰረት የሌላቸው የደርግ ርዝራዦች ከፋኝ ይባል የነበረ ፀረ ሰላምና ልማት ሃይል
አባሎች እንዲሁም የኢህአፓ አባላት መሆናቸውን በውል መገንዘብ ይገባል።

እስኪ ደርግና የጎንደር ህዝብና አካባቢው እናነፃፅረው። ደርግ ለጎንደር ህዝብና አካባቢ የተመደበለት መልአክ ሞት
ነበር። የሻለቃ መላኩ ተፈራ ወደር የለሽ አረማናዊ ግፍ በጎንደር ወላጅ እናት አንጀት ምን ይባላል? “መልአኩ መልአኩ
የሳጥናኤል ወንድም የዛሬን ማርልኝ ሁለተኛ አልወልድም” እንዳልተባለ ይህንን ስርዓት ለመመለስ ነው አሁን ያለው ፍጫ።
በስምህ ለመነገድ ልብ እንበለው።

ይህንን የደርግ አረማናዊ አስከፊ ስርዓት ከስሩ መንግሥት ለመጣል የትግራይ ህዝብ ትግል ወደር የለሽ መስዋእትነት
በኢትዮጵያ ትልቅ ስፍራ የሚሰጠው ነው። ከ60 ሺ በላይ የትግራይ ወጣት ምሁር እርሶ አደር ህይወቱን የገበረው
በኢትዮጵያ ማሕበራዊ ፍትህ እንዲሰፍን፣ የህዝቦች፣ የቡድን፣ የግለሰቦች፣ መብቶች ያለመሸራረፍ እንዲከበሩ ለማድረግ
ነበር። ይህ ትልቅና ከቡር አላማ ያነገበው ህዝባዊ ትግል ከሌሎች ወንድም ህዝቦች ትግል ጋር በማቀናጀት በህዝቦች
አንድነት መፈቃቀድና ይሁንታ የተመሰረተ የበለፀገ ፌደራላዊት ዲሞክራሲያዊት ኢትዮጵያን ለመገንባት የቀድሞ
የስልጣኔ ቁንጮነቷን ለማደስ የተጋ ህዝብ አሁን በባንዳዎችና በዓረብ ደላላዎች ቅስቀሳ በጎንደርና አካባቢ በሚኖሩ
የትግራይ ተወላጆች ህይወትና ንብረት ጉዳት እንዲደርስ አደረጉ።

በዚህ ቅስቀሳቸው የትግራይና የአማራ ህዝብንና የሚመሩት ሁለቱም ድርጅቶችን በማጋጨት አሁን የተገኘውን ሰላምና
ልማት ቀጣይነት ያለው ዕድገት ብልፅግና የአገራችን ዲፕሎማሲያዊ ተቀባይነትና ተፅዕኖ ፈጣሪነት ዓለም አቀፋዊ
ተቀባይነትና ተደማጭነት ባገኘንበት ወቅትና የብሩህ ተስፋ አገር መሆን ፤ ቀጥታ የውጭ ኢንቨስትመንት የመሳሰለ አቅም
በመገንባት

በተለይም በአሁኑ ወቅት እየተገነባ ያለው የኢንዱስትሪ ፓርክ ወደ ኢንዱስትሪ መር የኤኮኖሚ ሽግግር ግስጋሴ የሚያሸጋግር
በመሆኑ በዚህ የአገራችን ዕድገት ዓይኑ ደም የሞላው የአረብ ደላላው የኤርትራ መንግስት በተላላኪዎችና ባንዳዎች
አማካይነት እንዲቀለበስ የሚያደርገው ያለ ስውር ደባ እንጂ በእውነት የትግራይ ህዝብ ለጎንደር ህዝብ መቼም ቢሆን ጠላት
ሆኖም አያውቅም፤ አይደለምም ለወደፊቱም አይሆንም ምክንያቱም በደም የተሳሰረ የቆየ የታሪክ የዘር ሓረግ ግንድ ያለበት
ህዝብ ነው። እንካንስ ከጎንደር ህዝብ ይቅርና ከኤርትራ ህዝብም ቢሆን ጥላቻ የለውም።

ታዲያ ጎንደር እንዴት ከአይ ኤስ አይ ኤስ የማይተናነስ ተግባር የሚፈፀሙ ባንዳዎችና ተላላኪዎች ማስጠጋት ቻለች? እዚህ ላይ ነው እንቆቅልሹ። ውድ አስተዋይ የጎንደር ህዝብ አትወክሉንም በሉዋቸው። ለዘመናት ተፋቅረንና ተቃቅፈን የኖርን ከቶውንምን ዘመን ሊሸረው የማይችል ታሪክ ያለን ህዝቦች ነን በላቸው።

ሰላም ካለ ሁሉም አለ። ዕድገት ብልፅግና ሰላም ፍቅር አለ። ዘርቶ ማጨድ ወልዶ መሳም ለወግ ለማዕረግ ማድረስ የሚቻለው ሰላም ሲገኝ ነው። በተገኘው ሰላም ቀጣይነት ያለው የዕድገታችን ግስጋሴ ለማየት ደርሰናል። ገና ደግሞ ብዙ ዕድገት እናስመዘግባለን። ታዲያ ይህንን ሰላም ሁላችንም መጠበቅ አለብን ። የበግ ለምድ ለበሽ ተኩላዎችን ነቅሶ ማውጣትና ለሕግ ማቅረብና መከላከል ይገባናል።

ሰላም ለሁሉም በሁሉም ቦታ!

ገ/ዳ.ቃን ከበደ

ሐምሌ 12/11/2008